

Торговое предприятие с учетом специфики своей деятельности при оценке эффективности НАССР поставщиков может применять вышеназванные методы для обобщения информации как по отдельным видам продукции, так и по нескольким видам, может предусматривать все типы опасных факторов или только один из них.

УДК 338.26

Крупа В. В.

Тернопільський національний технічний університет ім. Івана Пулюя

**ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК МІНІМАЛЬНОЇ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ З
РІВНЕМ ІНФЛЯЦІЇ В УКРАЇНІ**

Krupa V.

**INTERCOMMUNICATION OF MINIMUM WAGE AND BY THE
LEVEL OF INFLATION IN UKRAINE**

У країнах з розвиненою економікою підвищення соціальних стандартів життя населення є результатом економічного росту. У той же час в Україні підвищення прожиткового мінімуму та мінімальної заробітної плати носить директивний характер. Воно не є відповіддю на попередні інфляційні процеси, а стимулює різке підвищення цін внаслідок різкого зростання попиту на ринку.

Обґрунтований розрахунок закономірностей між ростом мінімальної заробітної плати та темпів інфляції являє собою складний процес, через велику кількість критеріїв, що впливають на задані показники. Проведений аналіз дозволив виявити чинники які впливають на інфляцію зокрема неконтрольована емісія грошей, підвищення цін на енергоносії, інфляційні очікування та інше. Враховуючи формулу Фішера ($MV=PQ$) де M - маса грошей в обігу, V - швидкість грошей, P - рівень цін, Q - кількість товарів і послуг. Рівень цін взаємопов'язаний з масою грошей в обігу яка в свою чергу залежить від кількості грошей в населення. Тому дослідження впливу рівня мінімальної заробітної плати, від якої вираховуються всі інші види заробітної на рівень інфляції є безумовно актуальною задачею.

В ході досліджень були зібрані статистичні дані рівня мінімальної заробітної плати і рівень інфляції за 2005-2011 роки. Зобразимо дані показники у вигляді графіка

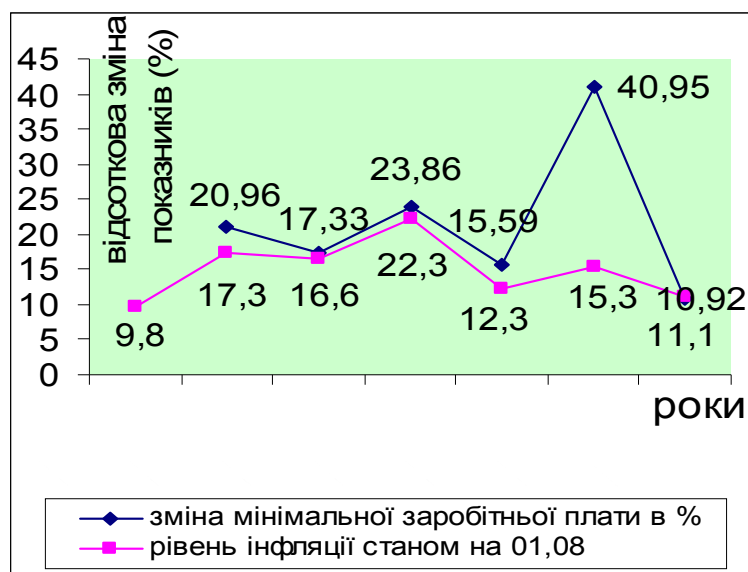

Рис.1. Показники мінімальної заробітної плати і рівня інфляції в Україні

Неважко помітити зв'язок між підвищенням соціальних стандартів та наступним за ним витком інфляції: за кожним підвищенням мінімальної зарплати через 1-2 місяці відбувається зростання інфляції. Як бачимо зростання мінімальної заробітної плати у 2006 році на 20,96% супроводжувало ростом інфляції з 9,8% до 17,3%. В 2007 році відбулося падіння темпів росту заробітної плати з 20,96% до 17,33% а темп інфляції за даний період впав з 17,3 до 16,6%. В наступних роках теж зберігалась дана тенденція.

В математичній моделі Ліщини С.К.[1] є спроба описати даний процес математично з використанням індексів даних величин. В даній моделі залежність між заробітною платою і інфляцією та прожитковим мінімумом шукалась в поліноміальному вигляді.

$ICQ = f[P(ПМ); Q(МЗП)]$, де ICQ – індекс споживчих цін, $ПМ$ – прожитковий мінімум, $МЗП$ – мінімальна заробітна плата. Пошук виконувався за допомогою метода найменших квадратів відхилень отриманої інтерполяційної функції від істинних дискретних значень. На основі даних взятих до 2010 року. Знаходилась математичну залежність у вигляді:

$$ICQ = ПМ \cdot A + ПМ \cdot B + ПМ \cdot C + МЗП \cdot D + МЗП \cdot E + МЗП \cdot F + O;$$

Пошук коефіцієнтів A, B, C, D, E, F, O здійснювався за допомогою надбудови «Пошук розв'язків» у програмі MS Excel. Математична модель розроблялася на основі того факту, що між вищезазначеними впливаючими факторами та рівнем інфляції або рівнем індексу споживчих цін наявна математична залежність, що підтверджується високим значенням коефіцієнтів кореляції між цими величинами.

Такі науковці як Ковальчук В.М. і Фесюк Р.В. [2] досліджували вищезгаданий процес за допомогою ряду Тейлора $\hat{y} = a_0 + a_1x + a_2x^2 + \dots$ \hat{y} – індекс інфляції в прогнозованому періоді; a_0, a_1, a_2 - параметри моделі; x - період на який роблять прогноз. Дана модель використовувалась для короткострокового прогнозування інфляції. У процесі досліджень була

отримана функція виду: $\hat{y} = 364,681 + 5,518275x + 0,08836x^2$ що дозволила спрогнозувати інфляцію на 2008 рік в межах 22 %.

Моделювання і прогнозування інфляції та мінімальної заробітної плати у перехідній економіці є складним і трудомістким процесом, однак параметри отримані в результаті досліджень дають змогу набагато краще проаналізувати діяльність та прийняти ефективне управлінське рішення уникаючи складних соціально економічних наслідків. Практичне значення даного наукового аналізу полягає в тому що отримані результати можуть бути використані в регіональних органах державного управління в процесі обґрунтування і прийняття рішень щодо прогнозування і регулювання як і заробітної плати так і інфляційних процесів в економіці.

Література:

- 1) <http://www.icp-ua.com/ru/node/544>.
- 2) http://nikolaychuk.ultra.com.ua/ua/Papers/2006_InflationForecasting_withStavitskiy.pdf.
- 3) Закон України про державний бюджет.

УДК 37.001.57

Мадера О.М.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ ВАРТОСТІ НАВЧАННЯ У ВУЗАХ УКРАЇНИ

Madera O.M.

ANALYSIS OF COST STUDIES IN UNIVERSITIES UKRAINE

Стрімкий розвиток ринкових відносин спричинив появу в державі цілої низки нових закладів освіти усіх рівнів акредитації та форм. Велика потужність ринку і переважання пропозиції над попитом, характерні для ринку освітніх послуг України, зумовлюють розвиток конкурентних відносин між вищими навчальними закладами та встановлення оптимальної плати за навчання.

Вартість вищої освіти в нашій країні в 2011 році збільшилась майже у усіх вищих навчальних закладах, присутніх у національному рейтингу університетів. На сьогоднішній день **вартість навчання** в найбільш популярних вітчизняних ВНЗ досягають такого рівня, що абітурієнту іноді дешевше одержати освіту не на батьківщині, а за кордоном.

На сьогоднішній день ВНЗ знов підняли ціни на навчання в середньому на 30%. Суми контрактів коливаються в межах від 3700 до 25000 грн. на стаціонарі і від 2800 до 7200 грн. на заочному відділенні. У лідерах подорожчання - стоматологія, фінанси і банківська справа, архітектурний дизайн і автосправа (плюс 43-57%). На 20-38% більше доведеться платити майбутнім економістам, архітекторам і товаровознавцям, а також фахівцям в області інформаційних і окремих харчових технологій. У меншій мірі виросли ціни для бухгалтерів і юристів - плюс 10-17%. При цьому окремі ВНЗ підняли